

СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІCURRENT REALITIES AND TRENDS OF DEVELOPMENT
OF INSURANCE COMPANIES IN UKRAINE

У статті проаналізовано сучасний стан страхового ринку України. Охарактеризовані причини низького рівня впровадження страхування в Україні. Досліджено тенденції зміни основних показників діяльності страхового ринку. Встановлено, що структура страхових премій за видами страхування свідчить про розвиток в Україні лише класичних видів страхування. Узагальнено основні проблеми, які негативно впливають на діяльність страхових компаній. Вирішення вказаних проблем не лише дасть змогу підвищити ефективність функціонування і конкурентоспроможність страхових компаній, але і забезпечить підйом економіки загалом, прискорить інтеграцію в європейський і світовий страховий простір. Досліджено тенденції, що спостерігаються на страховому ринку, які забезпечать його подальший розвиток. Розглянуто перспективні напрями розвитку страхового ринку. Нині для того, щоб утриматися на страховому ринку, страховики повинні шукати унікальні рішення, використовувати нові підходи до клієнтів, упроваджувати онлайн-інновації.

Ключові слова: страхування, страховий ринок, капіталізація, платоспроможність страхових компаній, страхування кіберризиків, інвестиційне, медичне страхування, онлайн-страхування.

В статье проанализировано современное состояние страхового рынка Украины.

Исследованы тенденции изменения основных показателей деятельности страхового рынка. Установлено, что структура страховых премий по видам страхования свидетельствует о развитии в Украине лишь классических видов страхования. Охарактеризованы причины низкого уровня внедрения страхования в Украине. Обобщены основные проблемы, которые негативно влияют на деятельность страховых компаний. Решение указанных проблем не только позволит повысить эффективность функционирования и конкурентоспособность страховых компаний, но и обеспечит подъем экономики в целом, ускорит интеграцию в европейское и мировое страховое пространство. Исследованы тенденции, которые наблюдаются на страховом рынке и которые обеспечат его последующее развитие. Рассмотрены перспективные направления развития страхового рынка. На сегодняшний день для того, чтобы удержаться на страховом рынке, страховщики должны искать уникальные решения, использовать новые подходы к клиентам, внедрять онлайн-инновации.

Ключевые слова: страхование, страховой рынок, капитализация, платежеспособность страховых компаний, страхование киберрисков, инвестиционное, медицинское страхование, онлайн-страхование.

УДК 368:629

<https://doi.org/10.32843/infrastruct38-56>

Мілошевич Н.В.

старший викладач
кафедри економіки підприємств
Одеський національний
політехнічний університет

Пашкова А.В.

старший викладач
кафедри економіки підприємств
Одеський національний
політехнічний університет

Insurance is a powerful method of protecting business entities from existing and potential risks, as well as from the effects of possible negative factors that could adversely affect the activities of such entities. Given the objective need for increasing involvement of the insurance system in the Ukrainian economy, research into the trends and mechanisms that enable the insurance industry to participate in the country's effective development processes is of particular relevance and importance. The purpose of the study is to analyze the current state of the Ukrainian insurance market, to study the negative factors that limit its development and to identify trends in the further development of insurance. In recent years, the number of insurance companies in Ukraine has decreased. The analysis of the current state of the insurance market indicates that there are serious problems that hinder its further development. The activity of insurance companies is adversely affected by political and economic instability in the country. Insufficient level of capitalization of insurers, unfavorable conditions for introduction of new insurance products, lack of reliable financial instruments and state guarantees of insurance activity, imperfection of tax legislation negatively affect the insurance market of Ukraine, and thus slow its development. The main trends observed in the insurance market that will contribute to its development: the continuation of the globalization of the insurance market; introduction of investment insurance; an increase in the share of voluntary health insurance; cyber risk insurance and other new insurance products; implementation of new requirements for solvency rules and regulations in the activities of Ukrainian insurers; implementation of direct insurance without intermediaries through the use of a modern innovative online insurance mechanism. The conducted research shows that the insurance market of Ukraine is gradually adapting to the requirements of the European and world markets. In order to improve the situation, it is necessary to more actively introduce foreign insurance experience and to change its own models of functioning of the insurance market, which will not only improve the efficiency of operation and competitiveness of insurance companies, but also ensure the recovery of the economy as a whole, accelerate integration into the European and world insurance world.

Key words: insurance, insurance market, capitalization, solvency of insurance companies, cyber risk insurance, investment, health insurance, online insurance.

Постановка проблеми. Страхування є вагомим методом захисту суб'єктів господарювання від наявних та потенційних ризиків, а також від впливу можливих негативних факторів, здатних негативно впливати на діяльність таких суб'єктів. Ефективне функціонування страхового ринку здатне забезпечити належну фінансову стійкість учасників господарських процесів та перспективи їхнього розвитку. Водночас страховий ринок постає і важливим джерелом довгострокових інвестицій в економіку держави як вирішальної

умови її стабільного і довгострокового соціально-економічного поступу.

Проте нині страховий ринок в Україні залишається за багатьма аспектами лише потенційним джерелом економічного зростання. Це пов'язано з недостатніми масштабами страхування можливих ризиків внаслідок цілої низки об'єктивних і суб'єктивних причин. Під впливом поточної економічної і політичної ситуації в Україні сформувалися несприятливі умови щодо стану страхового ринку. Так, за оцінками експертів, частка

страхових платежів за особистим страхуванням в Україні становить усього 4–5%, тоді як у Західній Європі та США цей вид послуг займає близько 60%, у Японії – 80%, у Великобританії – 70%, а у світі в середньому – 58,3%. Загальний обсяг страхових послуг на фінансовому ринку України в останньому десятиріччі за зібраними преміями дорівнював 0,06% світового обсягу і був меншим у 400 разів порівняно із США, у 60 разів – із Німеччиною, у 50 разів – із Францією [1].

Нині є низка проблемних питань, що стосуються діяльності страховика, пов'язаних з активізацією страхового процесу. Вирішенню однієї з таких проблем і присвячена ця стаття. Враховуючи об'єктивну необхідність дедалі більшого залучення страхової системи до економіки України, дослідження тенденцій та механізмів, які дають змогу страхуванню брати участь в процесах ефективного розвитку країни, набуває особливої актуальності та ваги.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Вивченню теоретичних і практичних засад функціонування страхового ринку України присвячені праці багатьох учених, таких як: М.М. Александрова, В.Д. Базилевич, А.В. Василенко, О.Д. Вовчак, Н.В. Зозуля, С.С. Осадець, Л.Ю. Сорока, А.Л. Черненко, Я.П. Шумелда та інші. Але, незважаючи на значну кількість питань, які досліджуються у працях науковців, таке важливе питання, як розвиток страхового ринку в Україні, потребує подальших наукових досліджень.

Постановка завдання. Мета статті – розглянути сучасний стан страхового ринку України. Дослідити основні проблеми та негативні фактори, які обмежують його розвиток. Виявити тенденції, які дозволяють страхуванню брати участь у процесах ефективного розвитку країни та запропонувати механізми активізації діяльності страхових компаній в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Український страховий ринок перебуває сьогодні на етапі поступового інтегрування у світову систему страхування. Однак на шляху розвитку страхової галузі в Україні є різні перешкоди, які можуть бути вирішені лише за наявності відповідних умов. Аналіз сучасного стану ринку страхових послуг вказує на наявність серйозних проблем, що стримують його подальший розвиток.

За останні роки в Україні відбулося скорочення кількості страхових компаній. Так, станом

на 30.09.2019 року порівняно з тим же періодом 2018 року на 51 страховика стало менше (порівняно з 2016 роком кількість скоротилася на 89 страхових компаній) [2].

Можна виділити основні причини, що призвели до скорочення кількості страховиків: недостатній рівень капіталізації страхових компаній, що призводить до анулювання ліцензій на надання страхових послуг; недостатня пропозиція якісних страхових продуктів; жорсткість політики регулятора щодо несумлінних компаній, зокрема, «схемних» страховиків і компаній, які роками не здійснювали страхову діяльність.

Тенденція зміни показників, що характеризують діяльність страхових компаній за 2018–2019 рр., свідчить про зміни на страховому ринку. Тоді як кількість діючих страхових компаній на ринку скоротилася, капіталізація існуючих страховиків збільшилася. Так, величина активів станом на 30.06.2019 року порівняно з відповідним показником минулого року збільшилася на 8,04 млрд грн., або на 14,0%, страхових резервів – на 5,04 млрд грн., або на 21%. За даними Нацкомфінпослуг України на протязі аналізованого періоду на 3,9% збільшилася до 60,930 млн кількість укладених договорів страхування. Крім того, на 1,8% (до 56,015 млн) збільшилась кількість договорів страхування із фізичними особами.

Страхові компанії України в січні-вересні 2019 року зібрали чисті премії на суму 30,149 млрд грн., що на 18,8% більше, ніж за аналогічний період 2018 року. Обсяг валових страхових премій становив 40,562 млрд грн. (на 16,3% більше). Збільшення валових страхових премій відбулося майже за всіма видами страхування. Зокрема, в автострахуванні КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена карта» – на 1,7 млрд грн. (18%), в медичному страхуванні – на 1,028 млрд грн. (40,3%), страхуванні від пожежних ризиків та ризиків стихійних явищ – на 776,6 млн грн. (25,4%), страхуванні майна – на 618,1 млн грн. (13,7%), страхуванні життя – на 552,6 млн грн. (20,2%) [2].

На жаль, зростання зборів премій за всіма видами страхування значною мірою зумовлено інфляцією та зростанням курсу долару. Але на ринку відзначається приріст також і за абсолютними показниками кількості клієнтів та договорів, але він не такий значний.

Нині рівень страхового покриття в Україні залишається досить низьким – 5–10%, тоді як у роз-

Таблиця 1

Кількість страхових компаній в Україні у 2016–2019 рр.

Кількість страхових компаній	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік
Загальна кількість	323	296	285	234
в т.ч. СК «non-life»	280	262	254	211
в т.ч. СК «life»	43	34	31	23

Джерело: складено автором на основі даних офіційного сайту Нацфінпослуг

винутих країнах Європи цей показник становить понад 94%. Структура страхових премій за видами страхування станом на перше півріччя 2019 р. свідчить про розвиток в Україні лише класичних видів страхування. Так, у структурі страхових премій найбільшу питому вагу займає автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена карта») – 32,9% (або 6633,8 млн грн.), медичне страхування (безперервне страхування життя) – 11,3% (або 2271,8 млн грн.) та страхування життя – 10,4% (або 2090,7 млн грн.) [2].

Страхові премії щорічно зростають, але страховий ринок – у глибокій кризі. Іноземні компанії йдуть з України, а решта – виживає за рахунок транспортного страхування і кептивних ризиків. Винятком є добровільне медичне страхування (ДМС), яке користується величезним попитом як у роботодавців, що піклуються про співробітників, так і у приватних клієнтів.

На стан страхового ринку України негативно впливають політичні події в країні. Загальне погіршення економічної ситуації в країні призвело до того, що іноземні інвестори дуже насторожено розглядають перспективність розвитку свого бізнесу в Україні. Більше того, низка діючих банків і страхових компаній покинули країну. Багато компаній, фінансовий стан яких і досі був не дуже стійким, опинилися на межі банкрутства.

Крім того, нині, незважаючи на велику кількість страхових компаній, реально на страховому ринку України більшу частку страхових відшкодувань (99%) забезпечують 100 страховиків ризикового страхування й 15 компаній зі страхування життя. Інші страхові компанії перебувають у замороженому стані (сукупно на них доводиться менш 1% ринку) і навряд чи вони зможуть створити їм конкуренцію.

Розвиток страхового ринку гальмує низька платоспроможність споживачів страхових послуг; недосконале, застаріле законодавство, неефективні правила державного регулювання, низька конкуренція щодо якості страхових послуг; слабка обізнаність споживачів зі страховими послугами та інститутом страхування загалом; низький рівень капіталізації значної кількості страховиків; недостатній рівень захисту інтересів страхувальників з боку Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг; відсутність кваліфікованих спеціалістів; чисельна кількість випадків шахрайства з боку страхових компаній.

Для вирішення основних проблем у галузі страхування необхідно розробити стратегічні напрями подальшого розвитку страхування в Україні; посилити вимоги до платоспроможності страхових компаній (проводити оцінку ризиків і якості активів страховика); удосконалити державне регулювання страхування в частині фінансового моніторингу; посилити роль і відповідальність актуаріїв; урегулювати порядок реєстрації агентів, що укладають

договори з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів; внести зміни щодо умов ліцензування, у т.ч. розширити підстави для тимчасового призупинення й анулювання ліцензій проблемних та неплатоспроможних страховиків.

Нині для розвинених країн характерна тенденція до відмови від обов'язкового державного страхування та зростання кількості видів обов'язково-договірного страхування. Обов'язкове страхування повинно застосовуватися у тих сферах, де воно забезпечує та стає важливою складовою частиною соціального захисту громадян, зменшує видатки на відшкодування збитків з державного та місцевих бюджетів, слугує підвищенню національної безпеки країни. Саме така тенденція спостерігається в останні роки і в Україні.

Ринок страхування може активно розвиватися за умови наявності нормативно-правової бази, розробленої на основі міжнародних стандартів. Це можливо за умови внесення змін до чинного законодавства. З метою забезпечення стабільного розвитку страхового ринку необхідно забезпечити адаптацію законодавства України у сфері страхування до законодавства Європейського Союзу.

З метою забезпечення збалансованого і системного підходу у напрямі ефективного розвитку небанківського фінансового сектору Верховною Радою України 12 вересня 2019 року був ухвалений Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» (до цього – законопроект № 1069-2).

Ухвалений Закон передбачає так званий «спліт» – ліквідацію Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг та розподіл повноважень з регулювання фінансового ринку між Національним банком та Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Національний банк стане регулятором страхових, лізингових, фінансових компаній, кредитних спілок, ломбардів та бюро кредитних історій, а НКЦПФР регулюватиме недержавні пенсійні фонди та фонди фінансування будівництва.

Закон передбачає перехідний період (до 01.07.2020 р.), упродовж якого відбуватиметься передача функцій від Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг до НБУ та НКЦПФР. Упродовж цього часу Національний банк разом з Комісією вибудують необхідні процеси і структури для перейняття функцій і паралельно – разом із залученням широкого кола експертів та учасників небанківського фінансового сектору – працюватимуть над вдосконаленням законодавства і регуляцій.

Поступовий розвиток страхового ринку неможливий без чіткого законодавчого закріплення процедури банкрутства страхових компаній, особливостей різних договорів страхування, запрова-

дження інституту саморегулювання суб'єктів страхового ринку, а також без чіткого законодавчого закріплення функцій відповідних органів виконавчої влади, що здійснюють контрольні й регулюючі функції на страховому ринку.

Можна виділити основні тенденції, що спостерігаються на страховому ринку України:

1) Продовження глобалізації страхового ринку. Така тенденція спостерігається на протязі останніх років. Нині ТОП-20 страховиків володіють 80% всього українського страхового ринку.

2) Відносно новим для українського страхового ринку є інвестиційне страхування (страхування з інвестиційним фондом). Під час інвестиційного страхування частина страхової премії спрямовується на покриття страхових ризиків, а основна частина за вибором клієнта інвестується у фінансові інструменти або інвестиційні фонди. Ця опція дає можливість клієнту вибрати найбільш відповідну стратегію і збільшити викупну суму. На відміну від класичного страхування життя, клієнт в кінці строку дії договору отримує не фіксовану суму, а ту суму, розмір якої залежить від результатів, які принесла вибрана стратегія інвестування. В Україні, за прогнозами фахівців, обсяги продажів продуктів інвестиційного страхування будуть стрімко зростати, і досить швидко досягнуть рівня 60% від загального обсягу продажів ринку страхування життя.

3) Розвиток добровільного медичного страхування (ДМС). Зростання ДМС забезпечене популяризацією програм медичного страхування серед населення та їх затребуваністю через зростання кількості захворювань. Реформа системи охорони здоров'я дозволила стати медичному страхуванню практично єдиним засобом отримувати якісну медичну допомогу. Компанії все частіше впроваджують соціальні пакети для залучення та утримання персоналу.

4) Поява нових страхових продуктів. Так, наприклад, нині перспективним є страхування кіберризиків. Втрати бізнесу від кібератак ростуть величезними темпами. Аналітики групи Allianz пророкують зростання втрат бізнесу від кібератак до 2 трильйонів у 2019 році. В останні роки цей інструмент набув поширення на міжнародному ринку. І зараз його пропонує понад 60 страхових компаній по всьому світу [3].

Багато компаній починають розуміти, що страхування кіберризиків у сукупності із власними технічними засобами захисту, більш надійне та дешеве, ніж спроби повністю захистити себе самостійно. Комплексне рішення страхування від кіберзагроз та кіберризиків дозволяє компенсувати можливі втрати від пошкодження, руйнування або викрадення корпоративних та клієнтських даних, а також подолати кризу в бізнес-діяльності, що може виникнути в результаті дії кіберризиків.

5) В Україні відбувається зміна «великого» капіталу. На місце французького страховика АХА, який

мав вагоме значення, але зараз покинув український страховий ринок, прийшов Канадський холдінг Fairfax. Це вже друга інвестиція канадського холдінгу в страхування в Україні. Нещодавно Fairfax вже придбав одного страховика – QBE. Таким чином, частка північноамериканського капіталу в страховому ринку України збільшилася майже до 10% [4].

Перспективним напрямом розвитку страхового ринку повинне бути впровадження у діяльність українських страховиків вимог щодо норм та правил платоспроможності. Так, з 8 листопада поточного року вступили в дію нові вимоги до якості активів страховиків, затверджені розпорядженням Нацкомфінпослуг від 8 серпня 2019 року.

Ці положення розроблено на основі прийнятих у світовій практиці вимог щодо якості капіталу та активів страховиків і покликане підвищити надійність українського страхового ринку. Згідно з Положенням, у страхових компаній є запас у 2 роки для приведення нормативу платоспроможності та достатності капіталу страхових компаній у відповідність із новими вимогами.

Нові вимоги покликані зобов'язати компанії мати ресурс для ефективної діяльності й повного виконання своїх зобов'язань, як страхових, так і не страхових. Це сприятиме підвищенню надійності та інвестиційної привабливості страхового ринку.

Нині ще залишається відкритим питання вдосконалення методів формування страхових резервів. Страхові резерви – величина, яка визначає грошову оцінку зобов'язань страховика за договорами страхування (перестраховання), розрахована відповідно до вимог законодавства з метою забезпечення майбутніх страхових виплат залежно від видів страхування [5].

Необхідно надати страховій організації можливість використовувати найбільш прийнятні для її портфеля договорів страхування актуарні розрахунки, забезпечуючи при цьому достатній для страхових виплат обсяг активів.

Нині для того, щоб утриматись на страховому ринку, страховики повинні шукати унікальні рішення, використовувати нові підходи до клієнтів, впроваджувати онлайн-інновації. Найпростіший засіб для страхової компанії збільшити клієнтську базу – працювати через страхових брокерів. Однак при такому підході страхувальник платить більшу ціну за рахунок адміністрування й комісії брокера. Крім того, можуть виявлятися додаткові складнощі з урегулюванням, тому що брокери не завжди передають інформацію щодо клієнта в страхову компанію, що може призводити до незадоволеності обслуговуванням. Тому більш доцільним є пряме страхування без посередників, яке можна організувати із застосуванням сучасного інноваційного механізму – онлайн-страхування.

В Україні згідно з розпорядженням Нацкомфінпослуг № 3631 від 31.08.2017 р. розпочала роботу

система «електронний поліс». Запровадження електронного полісу не відмінює можливості укладання договорів страхування у паперовій формі. Право вибору форми договору ОСЦПВ залишається за споживачем страхових послуг.

Згідно з даними Моторного (транспортного) бюро станом на січень 2019 року в Україні укладено більше мільйона договорів ОСЦПВ. При цьому 7% від загальної кількості укладені в електронній формі. Лідером за кількістю укладених електронних договорів та за сумою зібраних страхових премій за такими договорами натепер є СК «ПЗУ Україна» (53581 договорів, понад 45 млн грн. страхових премій).

У межах системної цифровізації документообороту та бізнес-процесів МТСБУ впровадило систему «електронний європротокол», систему Green Card online, сервіс перевірки полісів ОСАГО. У 2020 році планується запуск електронного сервісу «Зелена картка».

Перехід в онлайн-режим продажів страхових полісів дає незаперечні переваги: за рахунок відсутності необхідності витратитися на брокерів та регіональні відділення клієнтові можна запропонувати поліс на 17–20% дешевше. Ще одна незаперечна перевага прямого страхування (на відміну від роботи через страхових брокерів) у тому, що в онлайні всі рішення прозорі й автоматизовані.

Нині Лігою страхових організацій України (ЛСОУ) розроблено «Програму розвитку страхового ринку», крім того, учасниками Української федерації ubezpieчення (УФУ) підготовлена «Стратегія розвитку страхового ринку на 2012–2021 роки». Ці документи містять в собі перспективні напрямки розвитку страхового ринку. За твердженням фахівців, реалізація цих програм дозволить поліпшити якість страхового ринку та підвищити рівень його конкурентоспроможності, забезпечити формування потужного джерела внутрішніх довгострокових інвестицій для сталого інноваційного розвитку економіки України [6]. Але на сьогоднішній день їх запровадження гальмується відсутністю консолідованого рішення органами державної влади (Держфінпослуг України, Міністерством фінансів України, НБУ тощо), а також науковими і освітніми колами, світовими організаціями (ЄБРР, представництвом Світового Банку, та іншими).

Для успішного розвитку та покращення ситуації на українському ринку страхових послуг необхідна злагодженість та скоординованість роботи як держави, так і страхових компаній. При цьому держава має забезпечити ринок стабільною нормативною базою, необтяжливим державним наглядом, а з іншого боку, страхові компанії мають бути максимально сумлінними та чесними у процесі співпраці зі своїми клієнтами [7].

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, можна зробити висновок, що забезпечення

соціально-економічного розвитку, стабільно високих темпів економічного зростання країни безпосередньо пов'язане з розвитком страхового ринку. Але розвиток страхової діяльності в Україні гальмує низка проблем. На діяльність страхових компаній негативно впливає політична та економічна нестабільність в країні. Недостатній рівень капіталізації страховиків, несприятливі умови для впровадження нових страхових продуктів, відсутність надійних фінансових інструментів і державних гарантій проведення страхової діяльності, недосконалість податкового законодавства негативно впливають на страховий ринок України, і таким чином уповільнюють його розвиток.

Вирішення зазначених проблем не тільки дасть змогу підвищити ефективність функціонування та конкурентоспроможність страхових компаній, але й забезпечить підйом економіки загалом, прискорить інтеграцію у європейський та світовий страховий простір.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Золотарьова О.В. Ключові тенденції та пріоритети розвитку ринку страхових послуг в Україні. Економіка і суспільство. 2017. № 11. С. 413–420.
2. Інформація про стан і розвиток страхового ринку України. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-rynku-Ukrainy.html> (дата звернення: 15.11.2019).
3. Кібер-страхування. MO Group. URL: <https://www.mogroup.com.ua/?p=873> (дата звернення: 12.11.2019).
4. Что ждёт страховой рынок Украины в 2019 году? Основные тренды. Страховый адвокат. URL: <https://www.insa.com.ua/blog/chto-zhdyot-strahovoj-rynok-ukrainy-v-2019-godu-osnovnye-trendy> (дата звернення: 14.11.2019).
5. Про затвердження Положення про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика: Розпорядження від 07.06.2018 р. № 850. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0782-18> (дата звернення: 15.11.2019).
6. Проект Стратегії розвитку страхового ринку України на 2012–2021 роки. URL: http://ufu.org.ua/ua/about/activities/strategic_initiatives/5257 (дата звернення: 21.11.2019).
7. Пурий Г.М. Страховий ринок України: сучасний стан та проблеми розвитку / Г.М. Пурий // Ефективна економіка. 2018. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/60.pdf (дата звернення: 12.11.2019).

REFERENCES:

1. Zolotar'ova O. V. (2017) Klyuchovi tendentsiyi ta priorytety rozvytku rynku strakhovykh posluh v Ukraini [Key trends and priorities for the development of the insurance market in Ukraine]. Economy and society, vol. 11, pp. 413–420. (in Ukrainian)

2. Informatsiya pro stan i rozvytok strakhovoho rynku Ukrayiny. [There is state information and insurance market of Ukraine development]. Available at: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informatsiia-pro-stan-i-rozvytok-strakhovoho-rynku-Ukrainy.html> (accessed: 15 November 2019). (in Ukrainian)

3. MO Group. Cyber Insurance [MO Group. Kiberinsurance]. Available at: <https://www.mogroup.com.ua/?p=873> (Accessed 12 November 2019). (in Ukrainian)

4. Chto zhdyot strahovij rynek Ukrainy v 2019 godu? Osnovnye trendy. Strahovij advokat. [What awaits the insurance market of Ukraine in 2019? The main trends. Insurance lawyer]. Available at: <https://www.insa.com.ua/blog/chto-zhdyot-strahovoj-rynek-ukrainy-v-2019-godu-osnovnye-trendy> (accessed: 14 November 2019). (in Ukrainian)

5. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro oboviazkovi kryterii i normatyvy dostatnosti kapitalu ta platospromozhnosti, likvidnosti, prybutkovosti, yakosti aktyviv ta

ryzykovosti operatsii strakhovyka: Rozporiadzhennia (2018) [On approval of the Regulation on mandatory criteria and standards for capital adequacy and solvency, liquidity, profitability, asset quality and riskiness of operations of the insurer]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0782-18> (accessed 15 November 2019). (in Ukrainian)

6. Proekt Strategiyi rozvytku strakhovoho rynku Ukrayiny na 2012–2021 roky [A project of Strategy of insurance market of Ukraine development is on 2012–2021]. Available at: http://ufu.org.ua/ua/about/activities/strategic_initiatives/5257 (accessed 21 November 2019). (in Ukrainian)

7. Puriy H. M. (2018) Strakhovyy rynek Ukrayiny: suchasnyy stan ta problemy rozvytku [Insurance market of Ukraine: current state and problems of development]. *Efektivna ekonomika* (electronic journal), no. 10. Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/60.pdf (accessed 12 November 2019). (in Ukrainian)

Miloshevich NinaSenior Lecturer in the Department of Enterprise Economics
Odessa National Polytechnic University**Pashkova Angelina**Senior Lecturer in the Department of Enterprise Economics
Odessa National Polytechnic University**CURRENT REALITIES AND TRENDS OF DEVELOPMENT OF INSURANCE COMPANIES IN UKRAINE**

The purpose of the article. The purpose of the study is to analyze the current state of the Ukrainian insurance market, to study the negative factors that limit its development and to identify trends in the further development of insurance. Given the objective necessity of increasing involvement of the insurance system in the economy of Ukraine, the study of trends and mechanisms that allow the insurance to participate in the processes of effective development of the country, becomes especially relevant and important.

Results. The analysis of modern insurance market of Ukraine condition specifies in the presence of serious problems that restrain him further development. The activity of insurance companies is adversely affected by political and economic instability in the country. In recent years, the number of insurance companies in Ukraine has decreased. The trend change indicators characterizing the activities of insurance companies last year shows about of mines in the insurance market. While the number of existing insurance companies in the market declined, the capitalization of existing insurers increased. Structure of insurance premiums by type of insurance testifies to the development in Ukraine only of the classic types of insurance (auto insurance, life insurance and health insurance). Insurance premiums increase annually, but the insurance market is in deep crisis. Foreign companies are coming from Ukraine and the rest are surviving due to transport insurance and captive risks.

The following factors have a negative impact on the Ukrainian insurance market, and thus slow its development: insufficient level of capitalization of insurance companies, which leads to the revocation of licenses for the provision of insurance services; insufficient supply of quality insurance products; the rigidity of the regulator's policy on dishonest companies; unfavorable conditions for the introduction of new insurance products, lack of reliable financial instruments and state guarantees for conducting insurance activities, imperfection of tax legislation.

Studies have shown that to solve the main problems in the insurance industry it is necessary to: develop strategic directions for further development of insurance in Ukraine; strengthen the solvency requirements of insurance companies (to assess the risks and quality of the insurer's assets); improve the state regulation of insurance in the area of financial monitoring; strengthen the role and responsibility of actuaries; to regulate the procedure of registration of agents who conclude contracts on compulsory insurance of civil liability of vehicle owners; amend the licensing terms, including to expand the grounds for suspension and revocation of licenses of problematic and insolvent insurers.

The main trends observed in the insurance market of Ukraine can be distinguished:

1) Continued globalization of the insurance market. This trend has been observed in recent years. Today, TOP-20 insurers own 80% of the entire Ukrainian insurance market.

2) Relatively new to the Ukrainian insurance market is investment insurance (with investment background Home).

3) Emergence of new insurance products. Cyber risk insurance is one of the new promising insurance offers. A comprehensive cyber-security and cyber-risk insurance solution makes it possible to compensate for the potential loss from corrupt or stolen corporate and customer data, as well as to overcome the business crisis that may result from cyber-risk.

4) Implementation of new requirements for solvency rules and regulations in the activity of Ukrainian insurers, which will help to increase the reliability and investment attractiveness of the insurance market.

5) Implementation of direct insurance without intermediaries through the use of a modern innovative mechanism online insurance.

Practical values. As a result of the analysis of the Ukrainian insurance market, the main tendencies of its development were generalized and the directions of solving the main problems in the field of insurance were investigated.